

[II.] PRAVEDNOST (KKC 1807)

OPIS KREPOSTI: Pravednost je moralna krepost koja se sastoji od postojane i čvrste volje dati Bogu i bližnjemu ono što im pripada (KKC 1807). To je krepost koju otkrivamo vrlo rano. Stoga već i kod male djece čujemo ono, danas tako poznato: „*To nije fer...*“. Primjer pravednosti je zajednički poklon podijeliti djeci na jednake dijelove.

Postoji tzv. uzajamna pravda, za koju možemo unutar obiteljskoga života pronaći nebrojeno primjera, a po kojoj smo pozvani djelovati pravedno - dati svakome što mu pripada – kako u stvarima, tako i u odnosima. Radi se o vrlini koja iziskuje trajno i redovito vršenje, što rezultira razvojem dobrog osjećaja za pravdu, a pravednost postaje naša dobra navika. Povezano s pravdom, postoje i prava i odgovornosti. Nažalost, živimo u društvu u kojem ne postoje opća načela koja vrijede uvijek i za sve. Pojedinaac i njegovo pravo dominiraju i pomiču jezičac na vagi pravednosti, što se naziva „diktatura relativizma“. Ona, na primjer, stavlja u suodnos pravo začetoga djeteta na život i pravo njegove majke na abortus; pravo djeteta na slobodu i pravo roditelja na odgoj vlastitoga djeteta... Iako se sva prava trebaju poštivati, nemaju sva prava istu važnost.

Zato razlikujemo primarna i sekundarna prava. Primarna proizlaze iz naših potreba (pravo na život, istinu, slobodu...), dok sekundarna prava ovise o pozivu i odgovornosti (roditeljsko pravo, prava djeteta...). Postoji i Božja pravednost koja je drugačija od ljudske.

O tome govori Prispodoba o milosrdnome ocu (Lk 15,11-32). Iz nje možemo naučiti da ćemo po pitanju pravednosti biti utoliko pravedniji, ukoliko imamo više iskustva i više ljubimo. Pravedan čovjek poštuje svakoga, milosrdan je i otvoren za opraštanje.

PITANJA

za sve članove obitelji: Koje pozitivne primjere življenja kreposti pravednosti prepoznajem u svojoj obitelji?

za supružnike/roditelje:

- Kako shvaćam pravednost u našem braku? Podrazumijeva li pravednost jednakost ili jednakopravnost muža i žene u braku?
- Jesam li pravedan/a u odnosu prema svoj svakom djetetu ili moji postupci kod njih stvaraju osjećaj nepravde? Kako kod svoje djece razvijam osjećaj za pravdu?
- Mora li se u našoj obitelji baš uvijek „istjerati pravda“ ili je ljubav iznad pravednosti?
- Jesu li članovi moje obitelji spremni pretrpjeti poneku nepravdu i oprostiti iz ljubavi prema Bogu i jedni prema drugima? Jesam li ja na to spreman?

za djecu:

- Jesu li roditelji pravedni prema meni? Jesam li ja pravedan prema njima?
- Osjećam li se zakinuto po pitanju pravednosti u odnosu na braću i sestre? Jesam li ja pravedan/a u odnosu prema njima?
- Mogu li sve slobodno i otvoreno reći roditeljima ako mislim da sam zakinut/a po pitanju pravednosti?

za mlade:

- Kako shvaćam Božju pravednost, a kako doživljam roditeljsku pravednost?
- Osjećam li da mi se pravda nameće? Znači li meni pravednost ispunjavanje svih mojih želja?
- Jesam li kroz roditeljski odgoj stekao/la osjećaj i mjeru pravednosti? Kako se to očituje?
- Koji je odnos pravednosti i ljubavi u našoj obitelji: isključuju li se međusobno ili se nadopunjavaju?

za bake i djedove:

- Molim li za zagovor sv. Joakima i sv. Ane da uzmognem biti pravedan/a u odnosu prema svojoj svojoj djeci i unucima pazeći da ne uzrokuje osjećaj nepravde svojim pristranim odlukama i postupcima?
- Trudim li se svoju pravednost ogrnuti ljubavlju i praštanjem?
- Poučavam li unuke pravednosti kroz biblijske primjere i životopise blaženika i svetaca, ali nadasve svojim vlastitim primjerom?

PRIMJER SVETE OBITELJI: Evanđelja malo govore o sv. Josipu, ali navode da je kao muž Marijin bio pravedan (usp Lk 1,19). Ta pravednost bila je drugačija od farizejske legalističke pravednosti. Kada je Josip otkrio da je Marija trudna, trebao ju je prijaviti i po židovskom zakonu dati kamenovati. Ali on to nije učinio. U njegovu srcu prevladao je duh pravednosti, ljubavi i praštanja koji se ne obazire na ljudske prosudbe, već na ono što je rekao Bog dobrote i milosrđa. Prije nego ju je osudio, razmišljao je i u tišini svoga srca molio Gospodina za pomoć i rasvjetljenje. Zbog takvog pravednog i mudrog ponašanja, Bog ga je nagradio objavljivanjem svoga Otajstva. Isus je rekao: „Ne sudite i nećete biti suđeni. Ne osuđujte i nećete biti osuđeni. Praštajte i oprostit će vam se. (...) jer mjerom kojom mjerite vama će se zauzvat mjeriti" (usp. Lk 6,37-38).

MOLITVA: Slavimo vas i blagoslivljamo Isuse, Marijo i Josipe u Svetoj obitelji sabrani, po kreposti pravednosti koju ste živjeli kao Božji dar u svojoj nazaretskoj kući. Pomozite nam da se i mi jedni drugima obraćamo s ljubavlju i poštovanjem, da budemo pažljivi jedni prema drugima te da dajemo svakome ono što mu treba, a ponajviše ljubavi, sigurnosti i zaštite. Naučite nas Božjem milosrđu i učvrstite nam vjeru u obećanje da će biti nasićeni oni koji gladaju i žedaju za pravednošću. *Amen.*

ODLUKA: Po zagovoru Svete nazaretske obitelji odlučujemo u našoj obiteljskoj svakodnevnici živjeti krepost pravednosti tako što ćemo:

mi supružnici/roditelji...

mi djeca...

mi mladi...

mi bake i djedovi...

Odlučujemo da ćemo jedni druge podupirati i ohrabrivati u provođenju te odluke uzdajući se iznad svega u Božju pomoć i milosrđe. (*Za ustrajnost u odluci dobro je izmoliti **deseticu krunice.***)